

4de zondag vasten jaar B

Joh. 3, 14-21

Beste mensen, de vreugde die we vandaag mogen vieren, en vieren mag dan nog een beetje tussen aanhalingstekens, verwijst naar die lezingen die we zojuist hebben gehoord, maar het heeft voor ons natuurlijk door de jaren heen ook een andere betekenis gekregen: het is halfvasten. We zijn over de helft en mogen al vreugdevol voorbij, verder kijken dat het langste stuk voorbij is en het kortere stuk van het vasten, het opletten, het ons naar God toe richten nog moet komen. Maar het vooruitzicht blijft, het vooruitzicht van Pasen en op die manier mogen we ons blijven verheugen.

De eerste lezing vat eigenlijk de ballingschapsgeschiedenis van het volk Israël goed samen. Opnieuw is het volk losbandig geworden. Rijkdom, status, macht, ze staan weer allemaal voorop en ze zorgen, net als het verhaal van de toren van Babel, opnieuw voor onenigheid onder elkaar, verdeeldheid. Men is alleen maar met geld en status bezig en niet meer met God. Er wordt zelfs gespot met God. En als God dan, omdat hij beloofd heeft niet opnieuw die aarde helemaal schoon te spoelen, gezanten stuurt, profeten, dan worden ook die bespot. En uiteindelijk grijpt God in via een aardse weg: een vijandig leger overvalt de stad, plundert hem, vernielt de tempel en neemt het volk mee in ballingschap. Daar treurt men, zoals we in psalm 137 horen. 'By the rivers of Babylon, where we sat down'. Ze durven en kunnen geen muziek maken, maar tegelijk zegt de psalm dat ze God niet kunnen vergeten. God moet in hun hart blijven en de plaats van God, Sion, Jeruzalem met de tempel, moet in hun hart blijven. Er blijft dus iets van hoop. Na 70 jaar, een zeer ruim mensenleven in die tijd, wordt die hoop beantwoord. God is hen genadig. Via een andere koning, die van Perzië, wordt een nieuwe tijd aangekondigd. Het volk mag terug naar huis en daar zullen dus niet veel mensen bij geweest zijn die eerder vanuit Jeruzalem naar de stromen van Babel waren weggevlucht. Zo lezen we vandaag in de eerste lezing en psalm. Van Babel mag men uiteindelijk weer naar Jeruzalem, omdat God genadig is. Die genade die komen we verder tegen in de lezing van Paulus en in het evangelie, maar voor we zover zijn, neem ik u even mee met die reis van de paus afgelopen weekend. De paus was namelijk daar, bij die stromen van Babel. Hij bezocht het geboortegebied rond Ur, waar Abraham geboren is en waar dus de bron ligt van de drie grote godsdiensten. Hij bezocht vernielde steden, steden even groot als Eindhoven, steden als Mosul en Karakas en daar bad en sprak hij met de bevolking. Een kleine groep van christenen die daar zeer blij en dankbaar was voor wat de paus kwam doen. Als u goed meegeluisterd hebt en wellicht in de krant verslagen hebt gelezen, dan hebt u begrepen dat de paus op die reizen twee verschillende taken stelt aan zichzelf. De ene is het ontmoeten van de leiders van de andere godsdienst, in dit geval dus vooral de leiders van de islam. Hij ontmoet daar in Irak de hoogste sjjiitische leider en spreekt met hem en bidt samen met hem. Dat is de ene kant, iets wat steeds terugkeert in de buitenlandse

reizen van de paus en de andere kant is een opdracht die hij dichtbij en verder weg, dus ook op reis, steeds opnieuw aan zichzelf stelt en die te maken heeft met wat de paus noemt: de Kerk is een veldhospitaal. Oftewel: je moet aandacht hebben voor de zwakken, de zieken, de gewonden.

Daar in Irak waren dat natuurlijk de mensen die geknecht waren door het oorlogsgeweld van het leger van Irak, maar vooral ook van IS, de hele stad vernietigd, de kerken vernietigd, het volk op de vlucht gejaagd, dus vluchtelingen en oorlogsslachtoffers stonden volop in de aandacht van de paus. En de paus die bad daar in een van die vernielde kerken samen met een priester Ammar en ze baden om vergeving. Ze baden om vergeving, ook voor IS, die zo gewelddadig te keer was gegaan. Dat hoorden we naderhand terug van het verslag van de priester. Hij had, hoeveel moeite het ook kostte, IS vergeven en probeerde daarmee opnieuw verder te gaan met de kleine groep gelovigen die over was. Dat is wat we genade mogen noemen. Op die manier is vergeving één van de betekenissen van het woord genade, van de genade Gods waar het vandaag over mag gaan. Maar genade betekent meer en die betekenissen straalt de paus bij andere gelegenheden ook uit. Dat horen we in die brief van Paulus. Bij genade gaat het ook om de goedheid van God onder de mensen te brengen, om ontferming of erbarmen, om barmhartigheid. Dat horen we Paulus zeggen. Tot drie keer toe gebruikt hij letterlijk het woord genade en brengt dat in verband met de gaven die God aan ons mensen heeft gegeven in Christus zijn Zoon. En dan als in het evangelie, het evangelie van Johannes, Nicodemus bij Jezus op bezoek komt in de nacht, let wel hij komt in de nacht bij Jezus op bezoek, dan gaat het ook over die genade, al valt het woord niet, maar wat Paulus uitdrukte wordt hier nadrukkelijk ook genoemd. Zozeer heeft God het volk lief gehad dat hij zijn eniggeboren zoon naar hem toegezonden heeft en wij weten, juist in deze tijd, waartoe dat leidt. Die zoon die wordt overgeleverd na eerst bejubelt te zijn, maar wordt aan het kruis geslagen en sterft voor onze zonden als teken van genade. Genade als teken van een God die barmhartig is en waarom? Dat zit in het laatste stukje van het evangelie van vandaag. Daar gaat het over licht en duisternis. Ik zei u al: Nicodemus komt in de nacht bij Jezus. Al we straks Pasen vierden beginnen we nadrukkelijk met de verhalen over duisternis en nacht en vandaag eindigt die lezing ook zo. Het volk is te vaak in duisternis. Toen in Babel, toen in de tijd van Jezus, maar ook nu: macht, geld, status, ze staan te vaak voorop, waardoor we te weinig of geen oog hebben voor de zwakke medemens en daarmee te weinig of geen oog hebben voor God. Wij begeven ons steeds opnieuw in het duister en God roept ons op om naar het licht toe te gaan. Johannes waarschuwt: zij die iets te verbergen hebben durven niet in het licht te gaan staan, maar verstoppen zich in het duister. Dat is wat in de redevoering tot Nicodemus duidelijk gemaakt wordt. Begeef je in het licht, dan, zo zullen we straks met Pasen horen: wij mogen als volgelingen van Christus en vol van Gods genade, kinderen van het licht zijn, kinderen van het licht genoemd worden en als we dat kunnen en willen zijn, zullen we ook die

daden van genade, vergeving, goedheid, barmhartigheid onder elkaar en onder onze medemensen moeten uitstralen door goed en barmhartig voor hen te zijn, door vergevingsvol te zijn, waartoe de paus opriep, zelfs in Irak vorige week. Laten we daaraan een voorbeeld nemen en laten we zo die laatste weken van de veertigdagentijd ons verder voorbereiden om kinderen van het licht te worden, weer opnieuw. Ik wens u een goede verdere veertigdagentijd. Amen
Henry Vermeulen, diaken